

LUBELSKIE BRACTWO STRZELCÓW KURKOWYCH ŚW. JANA KANTEGO

Jednodniówka wydana z okazji X-lecia reaktywacji Bractwa Kurkowego w Lublinie red. J. Szczot, B. Zagórski kwiecień 2023 rok

Z PREAMBUŁY LUBELSKIEGO BRACTWA KURKOWEGO

LUBELSKIE BRACTWO STRZELCÓW KURKOWYCH ŚW. JANA KANTEGO w skrócie nazywane również Lubelskim Bractwem Kurkowym zostało reaktywowane w 2013 r., jako stowarzyszenie zarejestrowane w sądzie w roku 2016, a nawiązujące do tradycji bractw wcześniejszych, a zwłaszcza Bractwa z 1924 r. Członkowie założyciele „mając na uwadze chlubne tradycje Rzeczypospolitej Polskiej, Miasta Lublina i Województwa Lubelskiego (...) w trosce o zachowanie

dla teraźniejszości oraz przyszłych pokoleń dziedzictwa narodowego, historycznego, kulturowego oraz najlepszych wartości słowiańskich i chrześcijańskich, stawiają sobie za cel głoszenie chlubnej historii Narodu Polskiego pośród Narodów Europy oraz upowszechnianie sportów strzeleckich i kolekcjonerstwa broni palnej i białej”.

Członkowie założyciele postanowili powołać do życia Bractwo, deklarując „w duchu najlepszych tradycji odpowiedzialności obywatelskiej, w trosce o bezpieczeństwo naszych rodzin, Miasta Lublina, Ziemi Lubelskiej i całej Rzeczypospolitej Polskiej osobiste zaangażowanie we wspieraniu działań

OBCENA ŁAWA BRACTWA

Kazimierz Gajek – Kanclerz
Jacek Szczot – Wicekanclerz
Andrzej Kita – Wicekanclerz (Zbrojmistrz)
Andrzej Strawa – Sekretariusz
Andrzej Kępa – Strażnik Skarbcza

CEREMONIARZ BRACTWA – ks. Bogdan Zagórski

na rzecz obronności, w budowie szerokiej koalicji środowisk, którym bliska jest idea wspomagania obronności oraz współpracy w patriotycznym wychowaniu dzieci i młodzieży”.

BRACTWO STRZELECKIE

zwane jest „Kurkowym”, gdyż z jednej strony kur od czasów antycznych oznaczał czujność i przewyżczenie ciemności, z drugiej strony natomiast, każdego roku w mieście wybierano najlepszego strzelca. Bracia – uczestnicy turnieju strzeleckiego – celowali do figurki drewnianego koguta, tzw. kura. Celny strzał odrywał kawałek listewki, do której przytwierdzony był kur, aż w końcu zostawała tylko ostatnia, maleńka drewniana część. Ten strzelec, któremu udało się ją strącić zostawał na cały rok Królem Kurkowym. W dawnych czasach Król Kur-

kowy w nagrodę dostawał specjalne berło z figurką kura i przywileje, do których należało m. in. zwolnienie przez rok z płacenia podatków. Nakładano na niego jednakże również i nowe obowiązki. Król Kurkowy cieszył się wielkim uznaniem, był znany i szanowany w całym mieście, a jako najlepszy strzelec reprezentował np. swoje miasto podczas zawodów strzeleckich w innych miejscowościach. Z tego powodu po zdobyciu tytułu króla Kurków wydawał on bal dla wszystkich braci kurkowych. W państwie pruskim strzelcy byli bardzo doceniani przez ówczesną władzę, gdyż byli potencjalnymi rekrutami. Bractwo kurkowe to pochodząca jeszcze ze średniowiecznej Europy organizacja ucząca mieszczan posługiwania się bronią na wypadek konieczności obrony murów miejskich. Pierwsze bractwa kurkowe na ziemiach polskich powstawały na przełomie XIII i XIV wieku. Ufortyfikowanie miasta z murami obronnymi nakładały na mieszczan obowiązek obrony wznoszonych obwarowań. Poszczególne

odcinki murów powierzano istniejącym cechom skupiającym rzemieślników, na których spoczywał obowiązek czuwania nad bezpieczeństwem grodu i stanem konkretnych baszt, bram i fragmentów łączących je murów. W ten sposób powstawała miejska struktura obronna zastępująca, bądź wspierająca istniejące formacje obronne. Wykorzystanie cechów zawodowych do stworzenia grup paramilitarnych zrodziło problem związany z koniecznością przyuczenia rzemieślników do roli obrońców miast. To zaś wymagało nabywania wprawy chociażby w umiejętności strzelania.

TRYBUNAŁ BRACTWA

Jerzy Jabłonka – Sędzia
Jurek Oremczuk – Podśędka
Ryszard Zabłocki – Podśędka

STRAŻ PRAW BRACTWA

Piotr Ruciński – Nadrewizor
Tadeusz Bocian – Rewizor
Tomasz Gromadzki – Rewizor

MĄDROŚĆ – WIERNOŚĆ – MIŁOSIERDZIE

INSTALACJA BRACKA

jest ceremonią przyjęcia kandydata do Bractwa. Uroczystość nawiązuje w 3wej formie do tradycji pasowania rycerskiego zrodzonej w Polsce w XI wieku. Podczas rytuału instalacyjnego kandydat składa przysięgę, której przestrzeganie jest wyrazem jego zdolności honorowej.

W Lubelskim Bractwie Kurkowym ceremonia instalacji odbywa się w Archikatedrze św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Lublinie w obecności Arcybiskupa Metropolity Lubelskiego lub jego delegata.

Członkostwo w bractwie było i jest bardzo elitarne, ze względu na kultywowanie tradycji oraz znaczące obowiązki organizacyjne i finansowe.

INSTALACJA AKTUALNYCH BRACI WEDŁUG ROCZNIKÓW:

- 2013 – Kazimierz Gajek, Andrzej Kępa, Andrzej Kita, Tadeusz Pęziół, Andrzej Strawa, Jacek Szczot
- 2014 – Tadeusz Bocian, Tomasz Gromadzki, Andrzej Motyl, Piotr Ruciński, Piotr Semeniuk
- 2015 – Jerzy Jabłonka, Ryszard Zabłocki, ks. Bogdan Zagórski
- 2016 – Jurek Oremczuk
- 2018 – Józef Kondrat, Paweł Pejo
- 2019 – Marek Kłodziński, Andrzej Kondrat
- 2022 – Marek Podstawka

JAN KANTY

urodził się 23 czerwca 1390 r. jako Jan Wacięga w Kętach w Małopolsce, nieopodal istniejącego klasztoru Benedyktynów. Wychowywał się w zamożnej rodzinie, jego ojciec, Stanisław, był prominentnym obywatelom miasta, pełnił nawet funkcję burmistrza.

Dzięki swojej majątności, rodzice mogli sobie pozwolić na wysłanie syna na studia do nowo powstałej Akademii Krakowskiej. Jan zaczął uczęszczać do niej w 1413 roku, wtedy też pojawia się pierwsza wzmianka o nim, w indeksie uczelni. Studia ukończył w 1418, uzyskując tytuł magistra artium, czyli odpowiednik dzisiejszego doktoratu.

Jan z Kęt poczuł powołanie i po kilku latach został wysygniony na kapłana, a potem objął pieczę nad szkołą klaszorną w Miechowie. Dał się wtedy poznać jako człowiek nad wyraz pracowity. Przepisywał wiele manuskryptów, w tym dzieła św. Augustyna. Był również klaszornym kaznodzieją.

Po ośmiu latach spędzonych w Miechowie, w 1429, powrócił do Krakowa, gdzie objął wykłady

Fot. z poświęcenia placu pod budowę kościoła św. Jana Kantego

Fot. archiwum

na Wydziale Filozofii Akademii Krakowskiej. Prowadził zajęcia z wielu przedmiotów od fizyki począwszy, na ekonomii skończywszy. Tutaj znów można było zauważyć jego umiłowanie do pracy. Pełniąc funkcję profesora, z potrzeby lepszego poznania Boga, uczęszczał dodatkowo na studia teologiczne. Był dziekanem i rektorem Kolegium Większego. Łączył więc obowiązki studenta, wykładowcy i rektora jednocześnie! Później objął funkcję kantora w krakowskim kościele św. Floriana, co oznaczało, że chwalił Boga również muzyką. Dostał też propozycję objęcia parafii w Olkuszu, co wiązało się z dobrymi zarobkami, jednak odmówił i poświęcił się życiowej misji, czyli nauczaniu. Jan Kanty do końca życia był związany z Akademią Krakowską, jako profesor filozofii i teologii. Wykładał najprawdopodobniej aż do swojej śmierci w Wigilię Bożego Narodzenia 1473 roku.

Jego życie, tak jak i wielu innych świętych, obrosło w legendy, z których wyłania się człowiek oddany pracy dla Kościoła i samego Boga. Większą część pracy poświęcił przepisywaniu traktatów teologicznych i filozoficznych, pism ojców Kościoła, komentarzy do Starego i Nowego Testamentu. Zachowało się 18 000 stron zapisanych przez niego ręcznie dzieł, a w sumie przepisał ich ok 30 tysięcy. Był to człowiek miłosierny, szczególnie dla ubogich,

BRACTWO ŚWIĘTUJE NASTĘPUJĄCE DNI:
2 CZERWCA 2023 R. – uroczysta intronizacja Lubelskiego Króla Kurkowego

15 SIERPNIA – uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny; rocznica nadania Lublinowi przywileju lokacyjnego na prawie magdeburskim w 1317 roku przez króla Władysława Łokietka

20 PAŹDZIERNIKA – wspomnienie św. Jana Kantego – patrona Bractwa i Archidiecezji Lubelskiej

prawdomówny i szczerzy. Jako dowód jego świętości za życia może świadczyć to, że pochowany został w zaszczytnym miejscu, pod samą amboną w kościele św. Anny w Krakowie. Jego życie opisywało wielu kronikarzy, w tym Jan Długosz, Maciej z Miechowa, a także sam Piotr Skarga.

Jan Kanty beatyfikowany został 27 września 1680 roku przez bł. papieża Innocentego XI, a kanonizowany 16 lipca 1767 roku przez papieża Klementa XIII.

Jest jednym z patronów Polski i Litwy, patronem archidiecezji krakowskiej, archidiecezji lubelskiej, a także Akademii Krakowskiej oraz profesorów, studentów i nauczycieli.

B.Z.

STAŁOŚĆ I WIERNOŚĆ